

De vaste commissie voor Binnenlandse Zaken heeft enkele vragen en opmerkingen over de brief van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties d.d. 2 juni 2020 inzake het rapport «Tussentijdse evaluatie Wet aanpak woonoverlast» (Kamerstuk 32 847, nr. 651).

De voorzitter van de commissie,
Ziengs

De griffier van de commissie,
Roovers

**Rapport «Tussentijdse evaluatie Wet aanpak woonoverlast»
(Kamerstuk 32 847, nr. 651)**

De leden van de **VVD-fractie** hebben met belangstelling kennisgenomen van de Tussentijdse evaluatie Wet aanpak woonoverlast. Zij hebben hierbij meerdere vragen.

De leden van de VVD-fractie lezen in het rapport dat gemeenten op het gebied van gegevensuitwisseling problemen zien die de aanpak van woonoverlast belemmeren. Deze leden vragen zich af welke problemen dit zijn en welke oplossingen de Minister ziet om deze problemen weg te nemen.

De leden van de VVD-fractie lezen dat gemeenten in driekwart van de gevallen tevreden zijn over de samenwerking met de woningcorporaties. Deze leden vragen zich af welke problemen zich voordoen bij de andere kwart en welke oplossingen de Minister ziet om deze problemen weg te nemen. De leden van de VVD-fractie vragen zich bovendien af in welke mate gemeenten tevreden zijn over de samenwerking met institutionele vastgoedbeleggers en particuliere verhuurders. Deze leden willen weten in hoeverre er situaties zijn waarbij verhuurders niet meewerken. Tot slot op dit punt vragen de leden van de VVD-fractie zich af hoe in de brief van de Minister en het rapport over de Tussentijdse evaluatie van de Wet aanpak woonoverlast wordt geconcludeerd dat «ernstige en hardnekkige vormen van woonoverlast met name bij particuliere verhuur» voorkomt, terwijl dit nergens in het rapport naar voren komt.

De leden van de VVD-fractie vragen zich af in hoeverre er samen wordt gewerkt tussen gemeenten in de aanpak van woonoverlast. Deze leden vinden het verstandig als «succesverhalen» met elkaar gedeeld worden. Ook vragen zij of het mogelijk is om voor gemeenten in samenwerking met de VNG richtlijnen en stappenplannen te ontwerpen die bewezen werken. Zij denken dat met name kleine gemeenten hier baat bij zouden kunnen hebben.

De leden van de **CDA-fractie** hebben kennis genomen van het rapport «Tussentijdse evaluatie Wet aanpak woonoverlast». Zij hebben nog enkele vragen.

De leden van de CDA-fractie vragen of veel waarde gehecht kan worden aan de evaluatie nu de tussenevaluatie is uitgevoerd op een moment dat de Wet aanpak woonoverlast nog relatief kort van kracht was.

De leden van de CDA-fractie constateren dat een klein deel van de gemeenten (5%) negatief oordeelt over de wet. Graag vernemen zij de concrete motieven daarvoor.

De leden van de CDA-fractie lezen dat een fors aantal gemeenten de wet heeft benut door te waarschuwen voor de toepassing ervan terwijl er ook terughoudendheid is bij toepassing bij overlastgevers met psychische problemen. Graag vernemen deze leden de verhouding

daartussen; is dreigen effectief bij overlastgevers met psychische problemen, zo vragen zij.

De leden van de CDA-fractie vragen of gegevensuitwisseling van zaaks- en persoonsgegevens altijd plaatsvindt tussen gemeente en de ketenpartners.

De leden van de CDA-fractie zijn verheugd te lezen dat de tussenevaluatie laat zien dat de nieuwe wet een bijdrage levert aan het dichtens van de leemte die bestaat bij de aanpak van ernstige en hardnekkige vormen van woonoverlast veroorzaakt wordt door woningbezitters en bij particuliere verhuur.

De leden van de **D66-fractie** hebben met interesse kennisgenomen van de tussenevaluatie van de Wet aanpak woonoverlast. Zij hebben nog enkele vragen die zij aan de regering voor willen leggen.

De leden van de D66-fractie vragen in hoeverre er een overzicht bestaat van wijken waar bovenmatig veel woonoverlast plaatsvindt, en wat er naast de Wet aanpak woonoverlast in deze gebieden wordt gedaan om de leefbaarheid op peil te houden?

De leden van de D66-fractie vragen in hoeverre er overzicht is welke van de in de Wet aanpak woonoverlast vastgestelde vormen van overlast de afgelopen jaren het vaakst gerapporteerd zijn en hoe deze aantallen zich sinds invoering van de Wet hebben ontwikkeld?

De leden van de D66-fractie vragen in hoeverre er zicht is of deze wet nu daadwerkelijk tot nu toe de oorzaak van overlast heeft kunnen aanpakken, of dat dit wellicht – gegeven verschillende uitwerkingen binnen verschillende gemeenten – ook voor een verplaatsing van bepaalde problemen heeft gezorgd?

De leden van de D66-fractie constateren dat een op de acht gemeenten niet van plan is om verordeningen rondom gedragsaanwijzingen op te leggen. Deze leden vragen wat de motivatie van deze gemeenten is, en op welke wijze in deze gemeenten woonoverlast wordt tegengaan?

De leden van de D66-fractie constateren dat in iets meer dan de helft van de gevallen een opgelegde verordening heeft geleid tot een vermindering of verdwijnen van de overlast. Deze leden vragen de Minister op dit percentage te reflecteren en vragen of er aanvullende opties worden onderzocht om dit percentage te verhogen?

De leden van de D66-fractie constateren dat de relatie met zorgpartners nog te wensen overlaat, terwijl er in 78% van de gevallen sprake is van een zorgvraag. Deze leden vragen de Minister of er daarom ook niet op hoger niveau samenwerking moet worden gezocht, bijvoorbeeld tussen het CCV en zorgpartners? In hoeverre wordt vanuit de CCV aangesloten op aanpakken vanuit het zorg- of welzijnsdomein?

De leden van de D66-fractie constateren dat een derde van de gemeenten met een verordening afspraken heeft gemaakt met ketenpartners over de uitvoering en toepassing van de wet. Deze leden hechten aan een goede samenwerking tussen ketenpartners in de uitvoering van deze wet, en vragen de Minister of dat met dit percentage is geborgd of wat er hiervoor aanvullend nodig kan zijn?

De leden van de D66-fractie lezen dat het rapport concludeert dat de Wet aanpak woonoverlast een bijdrage levert aan het terugdringen van woonoverlast. Deze leden vragen de Minister uiteen te zetten welke inspanningen er naast deze wet samen met stakeholders landelijk worden geleverd om woonoverlast tegen te gaan en vragen of er ook lokale initiatieven zijn met goede resultaten die breder uitgerold zouden kunnen worden?

De leden van de **SP-fractie** hebben kennis genomen van de tussentijdse evaluatie van de Wet aanpak woonoverlast. Zij zijn blij om te zien dat steeds meer gemeenten gebruik maken van de extra mogelijkheden om verschillende vormen van woonoverlast aan te pakken. Maar daarmee zijn we er nog niet.

Overlast is niet alleen hinderlijk, maar kan ook hardnekkig zijn. Uit de tussentijdse evaluatie blijkt dat er meer nodig is om verschillende vormen van overlast aan te pakken.

De leden van de SP-fractie zijn daarom teleurgesteld dat de regering niets concreets aanreikt in de kabinetsreactie, buiten kennisdeling om. Uiteraard is het delen van kennis van belang, maar waarom pakt de regering niet alle genoemde knelpunten aan, zo vragen de leden van de SP-fractie. Deze leden vragen of de regering bereid is om onderzoek te doen naar aanvullende mogelijkheden om hardnekkige of terugkerende overlast aan te pakken, al dan niet in combinatie met psychische of psychiatrische problematiek die kan spelen bij de overlastgever.

De leden van de SP-fractie vinden het zorgelijk dat in 78% van de gevallen er (ook) sprake was van zorgproblematiek, terwijl tegelijkertijd een aanzienlijk deel van de gemeenten de «Wet aanpak woonoverlast» niet geschikt acht om te gebruiken als er (ook) psychische problematiek speelt. De leden van de SP-fractie vragen of de regering hier een integraal antwoord op kan formuleren. Deze leden zien graag concrete, gezamenlijke Welzijn en Sport. Welke aanvullende handvatten zijn er nog meer mogelijk om zowel gemeenten als zorg- en welzijnsinstellingen te ondersteunen, vragen de leden van de SP-fractie.

Dat een combinatie van psychische problematiek en woonoverlast complex is, mag er volgens de SP niet toe leiden dat burens, huisgenoten, gemeenten, woningcorporaties of welzijnsinstellingen in de kou komen te staan. Er zou juist een permanente zoektocht moeten zijn naar de beste oplossingen voor zowel de mensen die de overlast ervaren, als de overlastgever die in sommige gevallen beter als een patiënt bestempeld kan worden. Is de regering dit met de leden van de SP-fractie eens en zo ja, hoe ziet de permanente zoektocht eruit, en hoe worden ervaringen uit andere landen beoordeeld?

De leden van de SP-fractie stellen de vraag wat de bezuinigingen op de geestelijke gezondheidszorg (ggz) hebben betekend voor de hoeveelheid woonoverlast. Daarnaast zien de leden van de SP-fractie graag een overzicht tegemoet van de afgelopen 10 jaar, waarbij per jaar wordt aangegeven hoe vaak er woonoverlast wordt gemeld en in hoeveel gevallen er daarbij (ook) ggz-problematiek speelde bij de overlastgever.

Daarnaast vragen de leden van de SP-fractie of er een verband is tussen het schrappen van een derde van de ggz-bedden en woonoverlast. Wanneer de regering hier geen beeld van heeft, is de regering dan bereid dit onderzoeken in de brede zin, vragen de leden van de SP-fractie. Woningcorporaties signaleren al een toename van verwarde mensen die thuis wonen, maar psychische of zorgproblematiek speelt uiteraard niet alleen in sociale huurwoningen.

De leden van de SP-fractie constateren dat de regering «extra aandacht» wil geven aan de samenwerking met zorgpartners. Wat wordt hiermee concreet bedoeld, vragen de leden van de SP-fractie.

De leden van de SP-fractie willen graag een analyse en oplossingen voor het gesignaleerde gebrek aan handhavingcapaciteit. Bijvoorbeeld, hoe is het mogelijk dat meer dan de helft van de gemeenten hier tegenaan loopt? Daarnaast willen de leden van de SP-fractie graag weten welke rol een wijkagent heeft in het voorkomen, signaleren en oplossen van woonoverlast. En kan dit in het kader worden geplaatst van de komst van de Nationale Politie en het beperken van de taken van woningcorporaties?

De leden van de SP-fractie willen weten op welke manieren de regering de gegevensuitwisseling gaat verbeteren. Welke mogelijkheden om gegevens uit te wisselen bij woonoverlast zijn niet meer mogelijk sinds de inwerkingtreding van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG)? De leden van de SP-fractie vernemen graag welke gegevens wel en welke niet uitgewisseld mogen worden, en waar knelpunten worden ervaren in de huidige regelgeving.

De leden van de SP-fractie vernemen graag hoe vaak de afgelopen 2 jaar een tijdelijk huisverbod van 10 dagen (of minder) is opgelegd, en in hoeveel van die gevallen dit is verlengd tot uiterlijk 4 weken. De leden van de SP-fractie vragen daarbij naar de begeleiding of hulp die is geboden aan zowel degenen die de overlast hebben ervaren, als de overlastpleger(s).

Tot slot vragen de leden van de SP-fractie welke invloed de coronacrisis heeft op het aantal meldingen van woonoverlast. Deze leden vragen de regering ook een overzicht te geven van de gemelde woonoverlast in het eerste half jaar van 2020, zowel in vorm en als in aantal, afgezet tegen het eerste half jaar van 2019.

De leden van de **PvdA-fractie** nemen met interesse kennis van de tussenevaluatie van de Wet aanpak woonoverlast en hebben daarover nog enkele vragen en opmerkingen.

Deze leden zijn positief over het feit dat 70% van de gemeenten de wet heeft ingevoerd. Wel hebben zij zorgen over de overige 30% die dit klaarblijkelijk nog niet hebben gedaan. Kan de Minister inzicht geven in de vertraging die bij de overige gemeenten is opgetreden. De aan het woord zijnde leden uiten hun zorgen over de gemeenten die aangeven niet van plan te zijn de wet in te voeren. Waarom is dit het geval? Welke sancties staan er op het niet invoeren van de wet? Kan de Minister aangeven of zij een termijn stelt waarop de overige gemeenten de wet moeten hebben ingevoerd? Zo ja, op welke termijn is dit?

De leden van de PvdA-fractie maken zich zorgen over het beeld dat in de evaluatie naar voren komt dat ernstige woonoverlast zeer complex is en dat een groot deel veroorzaakt wordt door overlastgevers met psychische problemen die zorg vereisen. Deze leden wijzen op het feit dat een beperkt deel van de gemeenten van mening is dat de wet een geschikt instrument is voor dit soort problematiek. Ziet de Minister mogelijkheden om de wet aan te passen zodat het een beter instrument wordt voor dit soort complexe problematiek? Zou een betere aansluiting van zorginstellingen bij meldingen van overlast door mensen met psychische problemen een oplossing zijn? Is de Minister van mening dat gemeenten voldoende toegerust zijn om met dit soort problematiek om te gaan?

De leden van de PvdA-fractie hechten veel waarde aan het thuis voelen in je eigen woning. Overlast kan daar een negatieve uitwerking op hebben. Deze leden constateren dat overlast door complexe problematiek vaak terecht komt in buurten met veel sociale huurwoningen. Dit verergert dan ook vaak de druk op deze gemeenschappen. Vindt de Minister het wijs om

door te gaan met het plaatsen van zorgbehoevenden in vaak kwetsbare wijken? Is dit niet juist een reden waardoor (ernstige) overlast ontstaat? Hoe worden woningcorporaties nu betrokken bij het plaatsen van kwetsbare mensen in sociale huurwoningen? Zou het zicht op mogelijke overlast vergroot kunnen worden door betere samenwerking tussen gemeenten, zorginstellingen en woningcorporaties?

Ten slotte merken de leden van de PvdA-fractie op dat fijne en leefbare buurten van onmisbare waarde zijn in Nederland. Iedereen hecht aan een fijn en veilig thuis. Kan de Minister aangeven of zij bereid is de leefbaarheid van wijken die te maken hebben met overmatig veel overlast extra te ondersteunen? Deze leden zien het onderhouden van gemeenschappelijke ruimtes en het tegengaan van afval op straat als essentiële elementen om wijken leefbaar te houden en overlast tegen te gaan. Is de Minister het met de leden van de PvdA-fractie eens dat opbouwwerk en meer onderhoud hieraan zou kunnen bijdragen? Is zij bereid om hier extra budget voor vrij te maken zodat de leefbaarheid van wijken wordt vergroot en overlast kan worden voorkomen?